

Audism - en osynlig diskriminering

28 juni 2024

En gemensam produktion av Deaf Journalism Europe av Italien (il Labiolettore), Slovakien (DeafStudio) och Sverige (Teckenbro).

Filmen är på internationella tecken men man kan välja svenska som undertext.

Samhället består av olika hinder och utmaningar för oss människor. För döva är audismen kanske den största utmaningen. Audism är en form av en diskriminering som baseras på hörselnedsättningen. Den tar olika former och kan vara allt från tydliga situationer där man utesluts från arbetsrelaterade möten på grund av tolkbrist, till de mest subtila situationerna som en tystnad vid en talbaserad konversation där en döv inte hänger med. Deaf Journalism Europe samtalar med den döva forskaren Mirko Santoro om just ämnet audism som han gjort en studie om.

Döva möter audism i olika former och nivåer. Mirko säger att bilden av audism är som en pyramid, där toppen består av en tydlig och öppen audism medan botten består av en mer subtil och svåridentifierad audism. Vidare berättar han att audism inte enbart sker när en hörande person eller myndighet diskriminerar en döv på grund av dennes hörsel. Audism kan även förekomma inom dövsamhället när exempelvis en döv nedvärderar en annan dövs förmåga baserat på dess hörsel.

Mirko ger fler exempel på audism som många döva möter i sin vardag. Dels att uteslutas från möten på grund av de genomförs utan teckenspråkstolk, i tron om att det räcker med att den döve kan läsa mötesanteckningarna i efterhand. Dels när företag endast tillåter direktsamtal och inget trepartssamtal, som behövs när en döv ringer via en förmedling. Flera döva har upplevt när företagen väljer att avsluta samtalet på grund av detta.

Vad kan man då göra åt situationen och audismen? Mirko berättar att för att bekämpa audism krävs en kollektiv ansträngning, där ilskan inte får styra. Ilskan måste övergå till kunskap. För när dövsamhället själva har god kunskap om audism och dess inverkan på den döve individen är det lättare att bekämpa audismen. Det kan göras genom att samla bevis och stödja varandra samt kräva rättvisa.

Mirko avslutar med att säga att audismen inte kan bekämpas över en natt, utan i stället kan det ta generationer. Men allt måste börja och nu behöver vi ta de första stegen mot denna förändring.